

4 Téma: Rovná daň v praxi

Téma bylo zvoleno v souvislosti s jeho současnou aktuálností v ČR. Po stručném teoretickém úvodu následuje praktická část s důrazem na země EU, které některé aspekty tzv. rovné daně v nedávné minulosti zavedly.

4.1 Teoretický úvod

Základní myšlenka **rovné daně** (*flat tax*) spočívá ve snižování a sjednocení daňové sazby a současně v rozšiřování daňové základny zrušením celé řady různých komplikovaných výjimek, osvobození, slev atd.⁵ Podstatou přechodu na rovnou daň je fiskální neutralita. Hlavním záměrem je postihnout i stínovou ekonomiku, což by umožnilo snížit daňové zatížení u většiny stávajících poplatníků, a to v závislosti na konkrétní struktuře příjmů a spotřeby.

Teoreticky rovnou daň zpracovali počátkem 80. let minulého století ekonomové Stanfordské univerzity Robert Hall a Alvin Rabushka ve své práci *The flat tax*. Jejich koncepce zahrnuje pouze daně důchodového typu a je založena na odstranění veškerých daňových duplicit, na jednoduchosti a nízké administrativní náročnosti, jedné sazbě (doporučují 19 %), zavedení pouze jediné odčitatelné položky⁶ a vyloučení úroků ze zdanění. Jedná se o plně integrovaný systém, přestože jsou příjmy rozděleny na příjmy fyzických osob (rovná daň osobní, RDO⁷), tj. mzdy a penze, a příjmy právnických osob (rovná daň z podnikání, RDP⁸), tj. ostatní příjmy včetně hmotných požitků a odměn. Z mezinárodního hlediska se zdaňují pouze výdělků na území daného státu bez ohledu na občanství, u RDP rozhoduje hledisko fyzické přítomnosti v tuzemsku a rovná daň se týká pouze domácích ekonomických aktivit a exportu.

Mimo tento rámec mohou být do systému rovné daně úspěšně začleněny další dvě komponenty, významné v EU – pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění (*payroll tax*) a DPH⁹. První z nich má buď formu hmotného požitku, anebo jako u nás rozšiřuje základ daně na tzv. superhrubou mzdu. DPH používá pouze jednu sazbu a nezměněné relativní ceny zboží či služeb nevyvolávají nežádoucí substituční efekt.¹⁰

---

⁵ Pojem rovná daň často splývá v praxi s pojmem jednotná sazba daně. Tyto pojmy je však užitečné rozlišovat. Rovná daň je širší pojem, jejím důležitým znakem je mimo jednotnou sazbu zjednodušený daňový základ. Naopak lze si představit variantu zachovávající vyšší stupeň daňové progresivity, a sice rovnou daň s více daňovými pásmy, tedy se sazbou nikoliv jednotnou. I v této modifikaci zůstane zachován princip horizontální spravedlnosti, neboť těžiště celého mechanismu spočívá právě v daňovém základu.

⁶ Mimo nezdanitelného minima, jehož existence způsobuje mírnou progresi RDO, je přípustná ještě základní sociální odčitatelná položka na vyživovanou osobu, ostatní však nikoliv.

⁷ Variací RDO je Friedmanova negativní daň, kterou si lze představit jako rovnou daň působící v závislosti na výši hrubého příjmu na obě strany, tj. i jako transferová platba.

⁸ Klíčovým prvkem RDP je zahrnutí celé investice do nákladů již v roce pořízení, systém odpisů je odstraněn.

⁹ Ostatní objemově menší daně koexistují vedle komplexní rovné daně a zkompletovávají celou daňovou soustavu.

¹⁰ Naopak nevýhodou je zvýšená degrese a podle principu platební schopnosti se zdá být spravedlivější zdanění spotřeby s diferencovanými sazbami.

System rovné daně má celou řadu výhod a nevýhod a protože jejich vysvětlení přesahuje rámec této kapitoly, za všechny jmenujme pouze snížení celkových nákladů (administrativních a ztráty mrtvé váhy) jako pozitivum, a naopak veškeré náklady spojené s jejím zavedením¹¹ jako negativum.

4.2 Praktické zkušenosti

Pro praktickou část je důležité na úvod zmínit fakt, že rovná daň v čisté podobě **nebyla dosud nikde zavedena**, daňové systémy se v jednotlivých zemích či regionech pouze některými aspekty více či méně této myšlenky přibližují. Důvod je zřejmý – daně jsou záležitostí veřejnou a politickou a ani ekonomická teorie a doporučení nejsou v otázce rovné daně zcela jednotné. Navíc v zemích EU musejí být daně nastaveny v souladu s právem ES¹². Praxe nicméně zatím dokazuje funkčnost i jednotlivých komponent rovné daně, i když někde jsou opomíjeny právě ekonomicky přínosné aspekty rovné daně, jejichž prostřednictvím by měla pozitivně stimulovat ekonomické subjekty.

Především zásluhou zemí bývalého SSSR, resp. celého východního bloku, kde se systém rovné daně podařilo i přes námitky významných mezinárodních institucí vcelku úspěšně aplikovat, zažívá systém rovné daně poměrně úspěšný návrat. Eliminuje totiž značné státní i podnikatelské výdaje na správu daní. Jednou z nejliberálnějších a nejúspěšnějších ekonomik světa je Hongkong¹³, kde od roku 1947 běží daňový formát s volným výběrem (*dual tax*), ve kterém vedle sebe existuje progresivní zdanění (2 – 20 %) i rovná daň (16 %). Rovná daň či některé její znaky existují v celé řadě dalších zemí (v současnosti jich je více než 30). Z těch významnějších mimo EU se jedná např. o Rusko, Srbsko, Makedonii či Ukrajinu, ale i některé regiony (Normandie, státy USA atd.). Někde byla odmítnuta (Německo, Nizozemsko, Nový Zéland, Polsko), jinde se o ní uvažuje nebo je již naplánována ke spuštění (Chorvatsko, USA, Velká Británie, resp. Bulharsko a Řecko).

Ze zemí EU zavedly rovnou daň všechny tři pobaltské země, a to velmi záhy po vyhlášení samostatnosti: v roce 1994 **Estono** a o rok později **Lotyšsko** a **Litva**. Všechny tři přitom vykazují velmi slušnou fiskální disciplínu. V roce 2004 byla zavedena na **Slovensku** a v následujícím roce i v **Rumunsku**. Samozřejmě nesmíme opomenout **Českou republiku**, kde bylo místo koncepce *true flat tax*¹⁴ nakonec zvoleno politicky kompromisní řešení v podobě „redukované rovné daně“ z příjmu fyzických osob a právnických osob, zůstávají dvě sazby DPH. Do praxe byla tato reforma uvedena od 1.1.2008.

Zaměříme se nyní podrobněji na státy EU s rovnou daní, přesněji řečeno s některými jejími charakteristickými prvky. Tyto země jsou typické rapidním růstem reálného HDP po roce 2000, vysokým podílem nepřímých daní, zvyšováním akcízů a spíše vyšším podílem sociálního pojistného v daňové struktuře. Naopak mají nízký podíl daní důchodových na HDP a extrémně nízké zdanění

---

¹¹ Zde by bylo nutné zavádět přechodná a postupná opatření, aby nedošlo k nežádoucímu fiskálnímu či monetárnímu výpadku, a tím k destabilizaci celé ekonomiky. Nutný je rovněž celospolečenský konsensus.

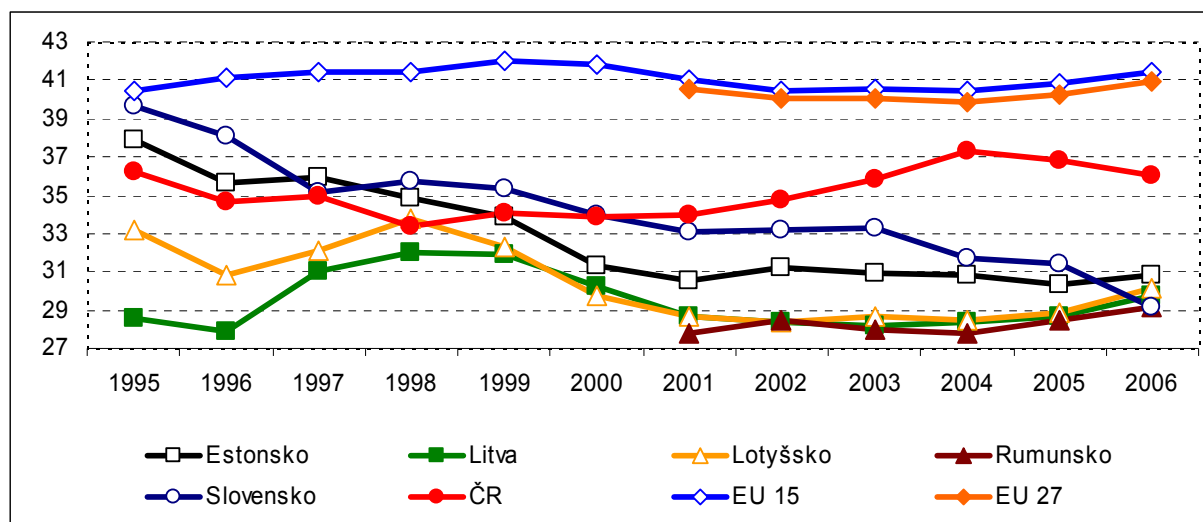
¹² Např. u DPH platí v teorii rovné daně na rozdíl od EU princip země původu, nikoliv určení, a zdaňuje se tedy export.

¹³ Právě z Hongkongu si vzali příklad Hall s Rabushkou.

¹⁴ Skutečně rovná daň (*true flat tax*) přesahuje rámec Hall-Rabushkovy představy o rovné dani a v podstatě znamená jednotnou sazbu pro RDO, RDP i DPH najednou. Podobný systém fungoval i na Slovensku.

kapitálu. Jejich celková daňová kvóta má spíše klesající trend a je hluboko pod průměrem staré i stávající EU (viz následující graf, pro srovnání uvedena i ČR):

Graf 4-1: Daňová kvóta

Zdroj: Eurostat (pozn.: pro Rumunsko a EU 27 jsou data dostupná pouze od roku 2001)

Estonsko

Rovná daň spočívá v jednotné sazbě daně RDO a RDP – z původních 26 % se v několika krocích snížila na současných 21 % a tento trend bude pokračovat až do roku 2011 (18 %). DPH zachovává dvě sazby – základní 18 % a sníženou 5 %. Ostatní daně jsou mimo koncepci rovné daně, i když jejich zvýšení fiskálně zneutralizovalo snížení břemene z RDO a RDP.

V rámci RDP zavedlo Estonsko v roce 2000 zvláštní zdanění firem – nerozdělené příjmy v zemi se nedaní, na rozdíl od zisku určeného k výplatě dividend nebo podílů vlastníkům společnosti. Firmy jsou tak velmi silně motivovány k reinvestici zisku, čímž podporují další ekonomický růst. I přes tento potenciální fiskální výpadek příjmy z RDP v nominálním vyjádření vzrostly mezi roky 2001 a 2005 více než 2,5krát (růst daňových příjmů platí i o spotřebě a práci, neboť reálný růst estonské ekonomiky neklesl od roku 2000 pod 7 %!), přestože má Estonsko jednu z nejnižších implicitních sazeb z kapitálu v nynější EU (Tabulka 4-1). Odpisy zůstaly beze změn, nicméně drobní podnikatelé si zahrnují do výdajů investice v plné výši.

RDO má hallovskou-rabushkovskou povahu s výjimkou zdanění kapitálových příjmů – zdaňují se dividendy, úroky, kapitálové zisky atd. Existují i další odčitatelné položky nad rámec klasické rovné daně, ale jejich celková roční výše je shora omezena a navíc může dosáhnout maximálně 50 % zdanitelného příjmu. Sociální zabezpečení včetně zdravotního pojištění zajišťuje tzv. sociální daň, kterou platí zaměstnavatelé a OSVČ¹⁵ ve výši 33 % z hrubé mzdy zaměstnance. Naopak pojištění

¹⁵ Osoba samostatně výdělečně činná.

zaměstnanců je zanedbatelné a místo systému PAYG¹⁶ se platí na imaginární osobní penzijní účet. Zdanění práce od roku 1995 vytrvale klesá a dostalo se již pod úroveň EU (Tabulka 4-2).

V Estonsku se v roce 2005 objevily pochybnosti o spravedlnosti a životaschopnosti rovné daně, neboť se prý zvyšují rozdíly v příjmech, navíc roste míra přerozdělení v sociálních výdajích a neúměrně roste DPH. To mělo způsobit značnou nejistotu pro vývoj Estonska v dlouhodobém výhledu. Rovná daň ale zůstala zachována i po volbách v březnu 2007. Díky její jednoduchosti netrvá v současnosti vyplnění daňového přiznání déle než 15 minut.

Tabulka 4-1: Implicitní daňová sazba z kapitálu (v % výnosů z úspor, kapitálu a podnikání)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Estonsko	24,7	15,6	17,7	18,2	15,8	6	5	6,4	8,5	8,9	8,1
Litva	15,1	15,4	15,6	16,2	15,5	10,6	8,1	7,5	9,2	10,8	11,4
Lotyšsko	.	.	.	.	19,0	11,2	11,5	9,3	7,8	7,8	.
Slovensko	33,5	30,1	24,9	24,0	22,1	19,5	17,1	17,4	16,8	16	14,4
ČR	26,4	22,3	24,0	20,3	21,3	20,9	22,3	23,8	24,7	25,4	23,2
EU 27	25,7	27,5	28,6	29,1	32,0	32,4	30,7	29,7	29,1	29,9	31,4

Zdroj: Eurostat

Pozn.: Údaje za Rumunsko nejsou dostupné.

Litva

Litevský daňový systém je koncepci rovné daně poměrně hodně vzdálen, můžeme si klást otázku, proč se vlastně takto označuje. Sazby DPH jsou dokonce tři (standardní 18 %, snížené 5 a 9 %), navíc Evropská komise uvádí ještě sazbu 0 % pro vývoz. Osobní důchodová daň (nelze hovořit o RDO) má duální charakter. Kapitálové příjmy, honoráře, důchody, příjmy z nájmu či tvůrčí činnosti podléhají sazbě 15 %, kdežto pracovní příjem je nyní zdaněn sazbou 24 % (z původních 33 % se sazba postupně snižuje).

Ani daň ze zisku korporací nemůžeme považovat za rovnou daň. Sazba je sice shodná s jednou ze sazeb u osobních příjmů (z 29 % v roce 2000 několikrát snížena na současných 15 %), navíc nulové zdanění na reinvestovaný zisk bylo na rozdíl od Estonska zrušeno, ale některé dividendy se nezdaňují vůbec. Podmínkou je, aby osoba, která dividendy inkasuje, kontrolovala více než 10 % hlasovacích práv ve společnosti rozdělující zisk, a to nepřetržitě po dobu nejméně 1 roku. Jediným atributem rovné daně tak zůstává zamezení dvojího zdanění rozděleného zisku.

Příspěvky na sociální pojištění platí jak zaměstnavatelé, tak i zaměstnanci. Zaměstnanci platí 3 % ze své hrubé mzdy, zaměstnavatelé 31 %. V letech 2006 a 2007 byla dočasně zavedena tzv. sociální daň na sociálně orientované programy a opatření, kterou odvádí právnické osoby. Základem byl rovněž zisk, sazba 4 % na rok 2006 a 3 % na rok 2007. Tato daň zjevně odporovala zásadě jednoduchosti a efektivnosti daňového systému. Logicky má potom Litva z uvedených pěti zemí nejvyšší podíl zdanění práce (včetně pojistného na sociální zabezpečení) na celkovém zdanění (50,7 % v roce 2005, vrchol 54,1 % v roce 2000). Vývoj implicitních daňových sazeb v čase ukazují Tabulky 4-1 až 4-3.

¹⁶ Pay as you go – průběžně financovaný důchodový systém.

Tabulka 4-2: Implicitní daňová sazba z práce (v % nákladů práce)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Estonsko	39,2	39,1	38,5	39,8	39,5	37,8	37,3	37,8	36,5	35,2	33,1
Litva	34,5	35,0	38,4	38,3	38,7	41,2	40,3	38,1	36,9	36	35,9
Lotyšsko	39,2	34,6	36,1	37,2	37,0	36,7	36,5	37,8	36,6	36,7	36,2
Rumunsko	.	.	.	.	.	.	.	31,5	29,7	28,1	26,7
Slovensko	39,5	40,0	39,4	40,7	40,0	38,7	39,1	38,8	38	35,7	33,7
ČR	40,5	39,5	40,3	40,7	40,5	40,7	40,3	41,2	41,4	41,7	41,3
EU 27	37,0	37,4	37,5	37,5	37,3	37,1	36,8	36,6	36,7	36,3	36,5

Zdroj: Eurostat

Lotyšsko

Tuto pobaltskou republiku charakterizovala RDO se sazbou 25 % od jejího zavedení, od letošního roku se aplikuje sazba výrazně nižší – 15 %. Dividendy se nedaní, pokud pocházejí ze zisku vytvořeného na území Evropského hospodářského prostoru (EHP), jinak podléhají sazbě 10 %. Nedaní se ani rezidenty přijaté úroky a pojistné prémie z finančních institucí, které mají sídlo v zemi EHP. Nerezidenti jednotlivci podléhají 25% srážkové dani u zdroje, společnosti potom 10%.

Zákonná sazba RDP postupně klesala v letech 2001 – 2004 z 25 % na současných 15 % a uvažuje se o dalším snižování. Uplatňuje se skupinové zdanění, kde ztráty mohou být kompenzovány mezi jednotlivými dceřinými společnostmi.

Základní sazbu DPH ve výši 18 % doprovází od roku 2003 snížená sazba, původně 9 %, od května 2004 ve výši 5 %. Stihnul ji tedy opačný osud než u nás. Okruh zboží a služeb, které postihuje, se téměř každoročně rozšiřuje.

Od roku 1995 funguje předběžný systém sociálního pojištění založený na příspěvcích jako v Estonsku. Sazby v rámci veřejného pojištění se liší – běžně 33,09 % (zaměstnavatel 24,09 % a zaměstnanec 9 %), OSVČ se týká sazba 29,95 %. Pojistné se platí pouze v určitých ročních mezích hrubé mzdy.

Z Tabulky 4-1 lze vidět, že Lotyšsko má jednu z nejnižších implicitních sazeb z kapitálu v EU, téměř čtyřikrát menší než je průměr současné EU.

Slovensko

Asi nejdůslednější, nejpropracovanější a tím nejvíc pozornosti zasluhující daňovou reformu směrem k rovné dani představuje slovenská verze s jednotnou sazbou 19 % pro zdanění příjmů fyzických osob, právnických osob i DPH (*true flat tax*), tedy sazbou doporučenou Hallem a Rabushkou. Koordinovaně byla doprovázena sociální a důchodovou reformou a reformou systému zdravotnictví. Z důvodu eliminace daňových duplicit byly kromě toho zrušeny některé fiskálně málo významné majetkové daně a také daň z dividend. Rovněž kapitálové příjmy se zdaňují pouze na úrovni zisku společnosti.

RDO zdaňuje agregátní příjem, peněžní i naturální. U kapitálových zisků existují tři výjimky u prodeje movitého a nemovitého majetku, jejichž nezdanitelnost je podmíněna stanovenou dobou trvání

vlastnického práva, a jedna výjimka u prodeje cenných papírů. Institut nově zavedeného nezdanitelného minima od roku 2007 zvyrazňuje progresivní charakter – jeho plná částka se uplatňuje do stanovené minimální výše ročního příjmu, nad ní se používá nižší nezdanitelné minimum a od určité vyšší úrovně celkových ročních příjmů žádné. Částky jsou dány různými násobky životního minima.¹⁷ Dalšími odčitatelnými položkami jsou částky na vyživovanou osobu a příspěvky na penzijní a životní pojištění.

RDP odstranila veškeré výjimky a úlevy typu daňových prázdnin či zvláštních sazeb daně. Odpisy zůstaly zachovány, ztrátu lze započíst v pěti následujících obdobích, a to i v případě zániku bez likvidace. Možnost využít paušálních výdajů nahradila zrušenou paušální daň. Na rozdíl od Lotyšska neexistuje možnost skupinového zdanění.

Podobně jako v Estonsku i zde veřejnost vyjádřila jistou nespokojenost s rovnou daní a výsledkem bylo v roce 2007 zavedení snížené 10% sazby DPH na zdravotní potřeby, přičemž se uvažuje o dalším zboží a službách.

Zbylé tři reformy přinesly zavedení důchodového (4 % z hrubé mzdy zaměstnanci, 14 % zaměstnavatelé), zdravotního (4 % a 10 %), invalidního (shodně 3 %), nemocenského (oba 1,4 %) a nezaměstnaneckého (shodně 1 %) pojištění včetně jejich stropů. Zaměstnavatelé platí navíc absolutní částkou neomezené nehodové pojištění (0,8 %) a dále odvádí celkem 5 % do speciálních fondů. Přesto v období 1995 – 2005 klesal podíl tohoto sektoru na HDP, ze 14,1 % na 10,8 %, a to v důsledku snížení příspěvků na straně zaměstnavatelů, u zaměstnanců naopak mírně stouply. V roce 2005 bylo spuštěno soukromé penzijní pojištění, do kterého plyne 9 % sociálních příspěvků.

Tabulka 4-3: Implicitní daňová sazba ze spotřeby (v % výdajů na spotřebu)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Estonsko	20,6	19,2	20,7	18,4	18,0	19,7	19,4	20	20,4	20,5	23,8
Litva	17,7	16,4	20,4	20,7	19,2	17,8	17,4	17,8	17	16	16,5
Lotyšsko	19,3	17,9	18,8	21,1	19,5	18,7	17,5	17,4	18,6	18,5	20,4
Rumunsko	.	.	.	.	.	.	14,4	16,4	18,3	16,8	18,5
Slovensko	27,1	26,0	25,4	23,1	22,2	21,8	18,8	19,9	19,4	21,5	21,9
ČR	22,1	21,2	19,4	18,6	19,7	19,4	18,9	19,3	19,6	22	22,1
EU 27	20,1	20,0	20,1	20,0	20,5	20	19,6	19,7	19,7	19,8	19,8

Zdroj: Eurostat

Rumunsko

Rumunská legislativa zavádí pojem rovné daně ve výši 16 % pro všechny fyzické i právnické osoby. Tzv. mikropodniky¹⁸ mají možnost volby. Alternativou k rovné dani je pro ně daň 2,5 % z obrátu (1,5 % v roce 2006, 2 % v roce 2007 a 3 % v roce 2009). Rovné dani podléhají i kapitálové příjmy, mimo stojí naopak příjmy z hazardu a nočních podniků, které podléhají minimálně 5% dani z obrátu.

¹⁷ Blíže zákon č. 595/2003 Z.z. ve znění pozdějších předpisů, §11, odst. 2.

¹⁸ Viz novelizace rumunského fiskálního zákoníku – Law regarding the changes and completions to the Law no. 571/2003, Art. 103.

RDP má sice stejnou sazbu jako RDO, ale systém je klasický, tzn. zisk je zdaněn dvakrát, na úrovni společnosti a po rozdělení. Od roku 2004 se mohou využívat zrychlené odpisy, v prvním roce až 50 % hodnoty, pro snížení daňového základu se nabízí i možnost využít 20 % investovaných fixních prostředků.

V rámci DPH je platná základní sazba ve výši 19 %, snížené sazby 9 % podléhá podobně jako v předchozích zemích zboží a služby se sociálním či zdravotním aspektem.

V případě RDO i DPH zůstává zachován stále velký počet různých osvobození a úlev, rumunská legislativa je dosud příliš složitá a nepřehledná. Přesto tamější ministerstvo financí tvrdí, že za prvních osm měsíců od zavedení rovné daně objem daňových výnosů překonal veškerá očekávání a ke konci července 2005 byl vykázán rozpočtový přebytek 1,12 % HDP.

Sociální systém zahrnuje povinné příspěvky na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění (zaměstnavatel celkem 35,75 % hrubé mzdy, zaměstnanec 16 %) a mimo to odvádí zaměstnanec 1 % do národního fondu nezaměstnanosti, zaměstnavatel 3,5 % na dobrovolné bázi, povinně potom 0,75 % do fondu na léčebné náhrady a výlohy. Příspěvky jsou daňově odčitatelné.

Přestože jsou údaje dostupné až od roku 2001, je Rumunsko charakteristické zdaleka nejvyšším podílem zdanění spotřeby v příjmové struktuře daní. V roce 2005 činil tento podíl 44,3 %, o neuvěřitelných 16,2 p.b. více než průměr celé EU. Přesto má podle Tabulky 4-3 poněkud paradoxně jedno z nejnižších daňových zatížení spotřeby a vůbec celkovou úroveň zdanění v celé EU (viz Graf 4-1).

4.3 Závěr

Když v roce 1994 Estonci částečně uvedli do praxe myšlenku rovné daně, svět tomuto odvážnému a radikálnímu kroku nevěnoval zvláštní pozornost. Zbystřil až teprve po jejím zavedení v Rusku. Poté se spustila lavina a systémy rovných daní začaly růst jako houby po dešti, zvláště na východ od nás. Nelibě tuto skutečnost nesly některé západoevropské státy, neboť daňová konkurence je prý připravovala o investory. Zvláště Německo a Francie ústy svých vládních představitelů zdůvodňovaly existenci nízkého zdanění v Pobaltí jen díky velkým dotacím z EU a požadovaly zákaz „fiskálního dumpingu“. Evropská daňová harmonizace nicméně vyžaduje jednomyslné odsouhlasení všemi členy EU, tedy i těmi s rovnou daní. Dosud zavedené atributy rovných daní nejsou v rozporu se stávající daňovou harmonizací.

Přestože mezi ekonomickým růstem taženým přílivem zahraničních investic a snížením daňové zátěže může existovat a pravděpodobně existuje jistá spojitost, HDP může růst také vlivem celé řady jiných faktorů, ať už se zavedením rovné daně souvisejí či ne (změna výběru daně, jiná reformní opatření, vstup do EU, otevření východních trhů, různé geopolitické či demografické vlivy, nastartování ekonomiky po úspěšných transformačních krocích atd.). Navíc v případě Rumunska a Slovenska máme k dispozici velmi krátkou časovou řadu pozorování.

Jediné, co se dá prokazatelně zjistit, je porovnání daňové legislativy a administrativní náročnosti vůbec, tedy počet paragrafů, různých výjimek, úlev, kolonek v daňovém priznání, počet novelizací atd. před a po zavedení rovné daně. Souvislost s potenciálním růstem HDP a vývojem dalších makroekonomických agregátů však bude možné zhodnotit až v delším časovém horizontu.

Zatím se nicméně zdá, že rovná daň i přes počáteční nedůvěru a několik drobných mezinárodních rozkolů přináší své ovoce a čas ukáže, zda je oprávněným a dlouhodobě životaschopným

mechanismem, anebo pouze přechodným, jinak nefunkčním experimentem. Pokud bude i nadále doprovázena úspěšným ekonomickým vývojem, je možné, že i vyspělejší západní státy vystoupí v blízké budoucnosti ze stínu svého konzervativizmu a po dlouhé době se nechají inspirovat Východem.

Podrobněji se tématu věnuje připravovaná informační studie, která bude zveřejněna na internetových stránkách Ministerstva financí (www.mfcr.cz). Viz Čížík, Vojtěch: Rovná daň – teorie a praxe.